

REGULAMIN SĘDZIÓW I ASYSTENTÓW KYNOLÓGICZNYCH

1. WSTĘP

§ 1

Na organizowanych przez Związek Kynologiczny w Polsce (zwany dalej Związkiem lub ZKwP) wystawach psów rasowych, przeglądach hodowlanych, próbach pracy i konkursach oraz zawodach oceny psów dokonują sędziowie kynologiczni.

§ 2

Sędzią kynologicznym może zostać asystent kynologiczny po spełnieniu wszystkich wymogów formalnych niniejszego Regulaminu i zatwierdzeniu przez Prezydium Kolegium Sędziów.

§ 3

Asystentem kynologicznym może zostać pełnoletni członek Związku, który posiada co najmniej średnie wykształcenie, wykazuje zainteresowanie problematyką kynologiczną, ma pozytywną opinię za okres co najmniej dwuletniej działalności w Związku (w Oddziale) i zdał egzamin na asystenta kynologicznego.

Wskazane jest, aby asystent kynologiczny był aktywnym hodowcą i wystawcą. Osoba nie mająca tego typu doświadczenia powinna legitymować się dużym dorobkiem na innych polach kynologii, uznanym za wystarczający przez macierzysty oddział.

Kandydaci na asystentów pracy psów myśliwskich muszą być członkami Polskiego Związku Łowieckiego.

§ 4

Sędzią kynologicznym może zostać członek Związku mający nieposzlakowaną opinię potwierdzoną pismem macierzystego Zarządu Oddziału i – w razie potrzeby – opinią innych organów Związku wydaną na prośbę Kolegium Sędziów. Decyzję o powołaniu asystenta do grona sędziów podejmuje Prezydium Kolegium Sędziów po spełnieniu wymogów formalnych niniejszego Regulaminu.

2. ASYSTENCI KYNOLÓGICZNI

2.1. Kategorie i kompetencje

§ 5

Asystenci kynologiczni dzielą się pod względem specjalności na:

- a) wystawowych,
- b) pracy psów.

2.2. Kandydaci na asystentów kynologicznych

§ 6

Kandydaci na asystentów mogą ubiegać się o status asystenta zgodnie z wymogami określonymi w § 3.

§ 7

Kandydat na asystenta zobowiązany jest do:

- a) ukończenia kursu dla kandydatów na asystentów,
- b) zdania egzaminu asystenckiego przed Komisją Egzaminacyjną Związku.

§ 8

1. Kandydat na asystenta, który spełnia wymogi §3 i §7 pp. a) niniejszego regulaminu, składa do Zarządu Oddziału wnioski o dopuszczenie go do egzaminu asystenckiego z określeniem wybranej specjalności. (zgodnie z „Wykazem i zakresem specjalności sędziów i asystentów.”)
2. Do wniosku dołącza informację o swoich dotychczasowych dokonaniach w kynologii, kopię świadectwa, z co najmniej średniego wykształcenia, opinię Zarządu Oddziału, poświadczenie opłaty bieżącej składki członkowskiej oraz opłaty za egzamin.
3. Wybór kandydata dotyczący jego przyszłych kompetencji nie może obejmować więcej niż jedną specjalność wystawową i równoległe jedną specjalność użytkową.

2.3. Kursy dla kandydatów i egzamin asystencki

§ 9

1. Kursy szkoleniowe dla kandydatów na asystentów prowadzone są przez Oddziały według programu ustalonego przez Prezydium Kolegium Sędziów.
2. Oddział, który z powodu braku odpowiedniej liczby kandydatów nie może zorganizować kursu, kieruje kandydata na asystenta na kurs i egzamin do wybranego przez niego Oddziału.

§ 10

Organizatorem egzaminu asystenckiego jest Zarząd Oddziału, który powołuje komisję egzaminacyjną, podaje miejsce i termin egzaminu. Informacje o proponowanym składzie komisji, miejscu i terminie egzaminu Zarząd Oddziału przekazuje do Prezydium Kolegium Sędziów celem akceptacji.

W skład komisji wchodzi:

1. co najmniej dwaj sędziowie międzynarodowi, z których jeden jest przewodniczącym komisji. Przewodniczącym komisji powinien być członek Prezydium Sędziów lub osoba przez nie wyznaczona.
2. lekarz weterynarii,
3. sędzia międzynarodowy pracy psów myśliwskich - o ile wynika to ze specjalności przystępującego do egzaminu,
4. sędzia międzynarodowy pracy innych psów - o ile wynika to ze specjalności przystępującego do egzaminu,
5. przedstawiciel Zarządu Oddziału, w którym odbywa się egzamin.

§ 11

Zarząd Oddziału organizującego egzamin powiadamia pisemnie kandydata na asystenta kynologicznego, z co najmniej czterotygodniowym wyprzedzeniem o miejscu i terminie egzaminu.

§ 12

Kandydat składa teoretyczny egzamin ustny. Egzamin obejmuje podstawowe wiadomości z zakresu:

- anatomii i morfologii psa,
- fizjologii psa,
- psychologii psa,
- genetyki,
- podziału ras według systematyki FCI,
- historii pochodzenia psów, ze specjalnym uwzględnieniem rasy lub grupy ras, którą asystent w przyszłości pragnie oceniać,
- znajomości wzorca rasy lub grupy ras, w której chce się specjalizować,
- historii Związku,
- znajomości Statutu i regulaminów obowiązujących w Związku Kynologicznym w Polsce,
- regulaminu wystaw i sędziów FCI,
- regulaminu pracy psów zgodnie ze specjalnością.

§ 13

Komisja egzaminacyjna sporządza protokół z egzaminu, a następnie wraz ze wszystkimi dokumentami kandydatów przekazuje do Prezydium Kolegium Sędziów nie później, niż w ciągu 14 dni od dnia egzaminu. Prezydium Kolegium Sędziów, po zaakceptowaniu protokołu z egzaminu i po sprawdzeniu wszystkich wymogów formalnych, powołuje kandydata do grona asystentów.

§ 14

Informacja o powołaniu na asystenta kynologicznego jest przesyłana do:

- a) macierzystego Zarządu Oddziału kandydata,
- b) odpowiedniego Klubu Rasy Komisji Zarządu Głównego,
- c) Zarządu Głównego PZŁ (dot. asystentów pracy psów myśliwskich),
- d) Głównej Komisji Szkolenia Psów (dot. asystentów pracy psów użytkowych i towarzyszących, agility, wyścigów chartów itp.).

2.4. Staż asystencki

§ 15

1. Staż asystencki rozpoczyna się z dniem powołania asystenta uchwałą Prezydium Kolegium Sędziów.
2. Asystent otrzymuje indeks, w którym sędziowie potwierdzają każdorazowo jego uczestnictwo w wystawach lub próbach pracy.

§ 16

1. Staż asystencki trwa nie mniej niż cztery lata.
2. Asystenci wystawowi zobowiązani są do odbycia, co najmniej 12 asystentur, w tym jednej na odpowiedniej wystawie klubowej, a także do czterokrotnego pełnienia funkcji sekretarza ringowego na dowolnym ringu i do czterokrotnego pełnienia funkcji gospodarza ringowego na wystawach, oraz do czynnej pracy przy organizacji wystaw w macierzystym oddziale.
3. Asystenci pracy psów myśliwskich zobowiązani są do odbycia, co najmniej 12 asystentur na próbach pracy lub konkursach oraz ośmiokrotnego czynnego uczestniczenia w ich organizacji.
4. Asystenci pracy innych specjalności użytkowych zobowiązani są do odbycia 12 asystentur na odpowiednich dla ich specjalności imprezach oraz ośmiokrotnego czynnego uczestniczenia w ich organizacji.
5. W przypadku, gdy asystent posiada uprawnienia do asystowania na wystawach oraz próbach pracy, konkursach, zawodach itp., dopuszcza się odbywanie obu asystentur podczas tego samego stażu, (lecz nie na tych samych imprezach).
6. Asystenci zgłaszają na piśmie organizatorom wystaw psów rasowych (prób pracy, konkursów, zawodów itp.) chęć asystowania. Organizator wyraża zgodę lub odmawia przyjęcia asystenta i powiadamia go o swojej decyzji.

§ 17

1. Asystent, który spełnił wymogi wynikające z § 16 niniejszego regulaminu, może złożyć za pośrednictwem macierzystego Zarządu Oddziału wnioski do Prezydium Kolegium Sędziów o dopuszczenie do egzaminu sędziowskiego.
2. Do wniosku dołącza indeks asystenta, dwie fotografie, opinię Zarządu Oddziału oraz potwierdzenie opłaty składki członkowskiej za rok bieżący i wniesienia opłaty za egzamin.
3. Asystenci pracy psów myśliwskich dołączają opinię wydaną przez PZŁ.
4. Zarząd Oddziału zobowiązany jest przesłać ww. dokumenty do Prezydium Kolegium Sędziów w terminie umożliwiającym dopuszczenie do egzaminu.
5. Prezydium Kolegium Sędziów po rozpatrzeniu dokumentów podejmuje decyzję o dopuszczeniu (względnie niedopuszczeniu) asystenta do egzaminu sędziowskiego. O swojej decyzji powiadamia zainteresowanego na piśmie.

2.5. Prawa i obowiązki asystenta**§ 18**

1. Asystent ma obowiązek pracy na rzecz macierzystego oddziału.
2. Asystent ma obowiązek przestrzegania zasad etyki i ogólnie przyjętych norm dobrych obyczajów.
3. Asystent kynologiczny nie może:
  - a) uczestniczyć w jakimkolwiek charakterze w wystawach i imprezach kynologicznych, w kraju i za granicą, organizowanych przez organizacje nieuznawane przez FCI,
  - b) publicznie krytykować pracy sędziów kynologicznych,
  - c) na wystawie, w której uczestniczy jako asystent, zaglądać do katalogu przed lub w trakcie oceny psów,
  - d) pełnić funkcji asystenta na imprezach (wystawach, konkursach), na które są zgłoszone psy będące jego własnością lub współwłasnością, natomiast psy należące do współmałżonka (lub partnera) oraz innych członków najbliższej rodziny nie mogą być oceniane w ringu, w którym asystent pracuje (bądź uczestniczyć w próbach pracy, zawodach, konkursach itp., przy których asystuje).

2.6. Ograniczenie i utrata uprawnień**§ 19**

1. Zarządowi oddziału ZKwP i PZŁ przysługuje prawo zgłoszenia wniosku do Prezydium Kolegium Sędziów o pozbawienie asystenta uprawnień w przypadku zaniechania pracy w Oddziale lub popełnienia wykroczeń nieliczących z godnością przyszłego sędziego.
2. Udowodnione wykroczenia asystentów kynologicznych przeciwko zapisom Regulaminu Sędziów i Asystentów Kynologicznych, Regulaminu Wystaw oraz Regulaminów Pracy Psów podlegają karom nałożonym przez Prezydium Kolegium Sędziów.

3. W zależności od wagi wykroczenia Prezydium Kolegium Sędziów może nałożyć na obwinionego następujące kary:
  - upomnienie,
  - nagana,
  - zawieszenie na czas określony,
  - skreślenie z listy asystentów.
4. Obwiniony asystent ma prawo do wypowiedzenia się w sprawie, jak również prawo do odwołania do Zarządu Głównego ZKwP w terminie 14 dni od powiadomienia o nałożonej karze. Z rozpatrywania odwołania muszą być wyłączone osoby, które uczestniczyły w wymierzaniu kary.
5. Po uprawomocnieniu się decyzji Prezydium Kolegium Sędziów jest zobowiązane poinformować Oddział macierzysty oraz, w przypadkach asystentów specjalności użytkowych PZŁ lub GKSP o nałożonej na asystenta karze.

3. SĘDZIOWIE KYNOLOGICZNI

3.1. Kategorie i kompetencje

§ 20

Sędziowie kynologiczni dzielą się pod względem:

1. specjalności na:
  - sędziów wystawowych
  - sędziów pracy psów
2. rangi uprawnień na:
  - sędziów krajowych
  - sędziów międzynarodowych
3. zakresu uprawnień sędziów wystawowych na:
  - sędziów ras
  - sędziów grupy
  - sędziów wszystkich ras (allrounder).
4. zakresu uprawnień sędziów pracy psów zgodnie ze specjalnościami wymienionymi w „Wykazie i zakresie specjalności sędziów i asystentów – Roz. 6B”

Sędzia wystawowy ocenia psy na wystawach i przeglądach pod kątem zgodności ich cech z odpowiednimi wzorcami ras.

Sędzia pracy psów ocenia pracę psów na próbach i konkursach oraz zawodach.

Sędzia krajowy jest uprawniony do oceny psów na wystawach rangi nie wyższej niż krajowa - z prawem przyznawania wniosku na championa krajowego, a także na regionalnych próbach pracy, konkursach i zawodach odbywających się pod patronatem organizacji kynologicznych uznawanych przez FCI.

Sędzia międzynarodowy jest uprawniony do oceny psów na wystawach, próbach pracy i konkursach oraz zawodach wszystkich szczebli w kraju (w tym na imprezach tego typu organizowanych pod protektoratem FCI z prawem przyznawania CACIB i CACIT), na przeglądach hodowlanych, a także na wystawach zagranicznych każdej rangi - każdorazowo po potwierdzeniu przez Prezydium Kolegium Sędziów, że nie istnieją przeszkody natury formalnej.

Sędzia ras(y) to sędzia, który uzyskał uprawnienia do sędziowania jednej lub kilku ras.

Sędzia grupy to sędzia, który uzyskał uprawnienia do sędziowania jednej lub kilku grup zawartych w nomenklaturze FCI. Jest on uprawniony do oceny konkurencji „Zwycięzca Grupy” (Best of Group - BOG) tych grup, na które ma uprawnienia. Poza tym sędzia grupy może oceniać konkurencję „Najpiękniejszy Pies Wystawy” (Best in Show - BIS), jeśli zapraszająca organizacja na to zezwoli i jeśli sędzia ten ma uprawnienia na co najmniej dwie grupy FCI.

Prezydium Kolegium Sędziów może wyrazić zgodę na sędziowanie konkurencji finałowych sędziom, którzy nie spełnili tego warunku.

W przypadku, kiedy FCI uzna nową rasę, sędzia grupy otrzymuje automatycznie uprawnienia do sędziowania tej rasy, jeśli rasa ta jest zaliczona do grupy, na którą ma on uprawnienia. Jeśli jakaś rasa została przeniesiona do innej grupy ras, na którą sędzia nie ma uprawnień, to zachowuje on uprawnienia do oceny tej rasy.

Sędzia wszystkich ras (allrounder) to sędzia, który uzyskał uprawnienia do sędziowania wszystkich ras uznanych przez FCI na wszystkich wystawach. Sędzia taki uprawniony jest także do oceny konkurencji finałowych (BOG, BIS) i nie potrzebuje na to zgody swojej organizacji krajowej.

Sędziowie wszystkich ras FCI mogą uzyskać takie uprawnienia najwcześniej w dziesięć lat po otrzymaniu uprawnień na swoją pierwszą grupę.

W wyjątkowo uzasadnionych przypadkach Prezydium Kolegium Sędziów może wystąpić do Zarządu Głównego o nadanie uprawnień Sędziego wszystkich ras sędziemu, który ma już uprawnienia do oceny minimum pięciu grup FCI.

§ 21

W przypadkach szczególnych Prezydium Kolegium Sędziów może powołać sędziego krajowego, na wniosek organizatorów, do oceny psów na imprezach międzynarodowych i klubowych organizowanych w kraju.

3.2. Procedura egzaminowania i powoływania sędziów kynologicznych

§ 22

Organizatorem egzaminów sędziowskich jest Prezydium Kolegium Sędziów, ustalające także ich datę i miejsce, co jest ogłaszane, z co najmniej dwumiesięcznym wyprzedzeniem.

§ 23

Egzamin sędziowski składa się z części teoretycznej (pisemnej i ustnej) oraz praktycznej.

§ 24

1. Prezydium Kolegium Sędziów powołuje każdorazowo komisje egzaminacyjne do przeprowadzenia egzaminów sędziowskich teoretycznych i praktycznych. Komisję stanowi zespół międzynarodowych sędziów kynologicznych.
2. W skład komisji egzaminacyjnej części teoretycznej wchodzi nie mniej niż czterech sędziowie międzynarodowi, w tym:
  - przedstawiciel Prezydium Kolegium Sędziów jako przewodniczący,
  - sędzia międzynarodowy - przewodniczący klubu ras/rasy lub sędzia delegowany przez klub, dla zdających specjalności użytkowe przewodniczący właściwej komisji lub sędzia przez niego wyznaczony,
  - lekarz weterynarii – kynolog.

§ 25

1. Do obowiązków komisji należy techniczne przeprowadzenie egzaminu pisemnego, niezwłoczne sprawdzenie zakodowanych prac egzaminacyjnych oraz sporządzenie protokołu. Protokół wraz z załącznikami (sprawdzone prace egzaminacyjne) jest przekazywany Prezydium Kolegium Sędziów w zapieczętowanej kopercie.
2. Zdający egzamin pisemny musi wykazać się odpowiednią wiedzą w każdej z następujących dziedzin:
  - anatomia i morfologia psa,
  - zagadnienia z zakresu zdrowia oraz psychiki psa,
  - genetyka,
  - wzorzec rasy/wzorce ras,
  - statut i regulaminy obowiązujące w ZKwP i FCI.
3. Pozytywny wynik pisemnej części egzaminu teoretycznego uprawnia do przystąpienia do egzaminu ustnego.
4. Ustny egzamin teoretyczny obejmuje:
  - znajomość rasy (grupy ras), w której specjalizuje się kandydat na sędziego,
  - znajomość monografii ras, w których się specjalizuje,
  - wiadomości z zakresu anatomii, morfologii, fizjologii, genetyki i psychologii psa,
  - podstawową znajomość innych ras niż objęte specjalizacją,
  - znajomość statutu oraz regulaminów ZKwP i FCI,
  - znajomość historii polskiej kynologii,

- znajomość pielęgnacji psów,
- znajomość użytkowości psów,
- znajomość zasad chowu i hodowli psów,

5. Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej bezpośrednio po części teoretycznej egzaminu informuje kandydata o jego wyniku.

§ 26

Niezbędnym warunkiem dopuszczenia kandydata do części praktycznej egzaminu jest zdanie części teoretycznej oraz zaliczenie szkolenia praktycznego na wystawie pod okiem sędziego międzynarodowego odpowiedniej specjalności. Kandydat powinien zredagować opisy minimum 10-ciu psów ocenianych w trakcie szkolenia i przekazać je sędziemu. Sędzia ma obowiązek przekazać Prezydium Kolegium Sędziów swoją pisemną opinię na temat stanu wiedzy kandydata, sposobu redagowania opisów, a także jego zachowania. Formy szkoleń praktycznych dla kandydatów na sędziów pracy psów określają odpowiednio: Główna Komisja Szkolenia i Polski Związek Łowiecki, a zatwierdza je Prezydium Kolegium Sędziów.

§ 27

1. Egzamin praktyczny przeprowadzany jest na wystawach oraz imprezach pracy psów odpowiednio do specjalności. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi minimum dwóch sędziów międzynarodowych, **mających uprawnienia w zakresie specjalności, na którą odbywa się egzamin, jeden z nich jest przewodniczącym komisji. Komisja ma prawo egzaminować jednocześnie nie więcej niż dwie osoby.** Zakres egzaminu ustala każdorazowo Prezydium Kolegium Sędziów.
2. Podczas egzaminu kandydat powinien wykazać się:
  - znajomością regulaminów Sędziów i Asystentów oraz Wystaw Psów Rasowych,
  - znajomością organizacji pracy w ringu i techniki sędziowania,
  - znajomością wzorców i ich interpretacji,
  - umiejętnością oceny i wartościowania zalet i wad,
  - umiejętnością dokonywania opisu uzasadniającego ocenę psa,
  - szybkim podejmowaniem właściwych decyzji przy ocenie,
  - właściwym stosunkiem do wystawców.
3. Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej informuje kandydata o wyniku egzaminu.
4. Komisja egzaminacyjna sporządza protokół, który niezwłocznie przesyła w zapieczętowanej kopercie do Prezydium Kolegium Sędziów.

§ 28

W przypadku negatywnego wyniku, ponowny egzamin nie może być przeprowadzony wcześniej niż po upływie sześciu i nie później niż po upływie dwunastu miesięcy. Kandydat może przystępować do każdej części egzaminu trzykrotnie. Po każdej nieudanej próbie zdania egzaminu praktycznego asystent powinien odbyć szkolenie w ringu wystawowym lub przy ocenie pracy psów użytkowych pod okiem sędziego - specjalisty wskazanego przez Prezydium Kolegium Sędziów. Po trzeciej, nieudanej próbie zdania egzaminu sędziowskiego asystent traci możliwość dalszego zdawania. Osoby pragnące powtórnie do niego przystąpić muszą ponownie wypełnić wszystkie wymogi paragrafu 16 regulaminu. Przed każdym kolejnym przystąpieniem do egzaminu sędziowskiego asystent jest zobowiązany przedłożyć aktualną opinię macierzystego Zarządu Oddziału.

§ 29

Asystent po trzykrotnym zawiadomieniu o egzaminie i nieusprawiedliwionym nie stawieniu się traci prawo przystąpienia do egzaminu sędziowskiego.

§ 30

Prezydium Kolegium Sędziów na najbliższym posiedzeniu zatwierdza wyniki egzaminów i powołuje asystenta do grona sędziów krajowych. Otrzymuje on legitymację sędziowską, a indeks asystencki pozostaje w aktach Prezydium Kolegium Sędziów.

O powołaniu asystenta do grona sędziów Prezydium Kolegium Sędziów zawiadamia stosownie Zarząd Klubu Rasy Komisję Zarządu Głównego, PZŁ lub Główną Komisję Szkolenia Psów i Zarząd Oddziału.

3.3. Awansowanie sędziów kynologicznych

§ 31

Po odbyciu co najmniej 20 sędziowań na imprezach rangi krajowej, nie wcześniej jednak niż po upływie 2 lat, sędzia może zwrócić się z wnioskiem do Prezydium Kolegium Sędziów o nadanie mu godności sędziego międzynarodowego. Kopia legitymacji sędziowskiej z wpisanymi wymaganymi sędziowaniami stanowi załącznik do wniosku.

Prezydium Kolegium Sędziów podejmuje uchwałę o nadaniu godności sędziego międzynarodowego po stwierdzeniu, że krajowy sędzia kynologiczny spełnia wszystkie wymogi formalne, jego postawa etyczna, wiedza kynologiczna i fachowość nie budzą zastrzeżeń.

Prezydium Kolegium Sędziów informuje pisemnie wnioskodawcę o podjętej decyzji, a w przypadku odmowy nadania godności sędziego międzynarodowego uzasadnia swoją decyzję.

W przypadku, gdy decyzja Prezydium Kolegium Sędziów będzie odmowna, wnioskodawcy przysługuje prawo odwołania się do Plenum Zarządu Głównego ZKwP, które podejmuje decyzję w tajnym głosowaniu, wyłączając z niego członków Prezydium Kolegium Sędziów.

Sędzia krajowy może ponownie wnioskować o przekwalifikowanie na sędziego międzynarodowego najwcześniej po upływie roku.

§ 32

Zarząd Główny na wniosek Prezydium Kolegium Sędziów zgłasza do FCI listę sędziów międzynarodowych (uprawnionych do oceny psów na wystawach z prawem przyznawania CACIB).

1. Zaproszenia do sędziowania za granicą kierowane są do Zarządu Głównego lub Prezydium Kolegium Sędziów. Prezydium Kolegium Sędziów każdorazowo potwierdza możliwość wyjazdu sędziego na taką wystawę. W przypadku otrzymania zaproszenia bezpośrednio na adres domowy, sędzia przekazuje je do biura Zarządu Głównego ZKwP lub Prezydium Kolegium Sędziów.
2. W przypadku nieimiennego zaproszenia przez zagraniczną organizację kynologiczną lub prośby dotyczącej wydelegowania sędziego Prezydium Kolegium Sędziów przedstawia swoje propozycje tej organizacji.

3.4. Rozszerzanie uprawnień sędziom kynologicznym

§ 33

1. O rozszerzenie uprawnień mogą ubiegać się wyłącznie sędziowie międzynarodowi z co najmniej rocznym stażem. Po spełnieniu wszystkich wymagań uzyskują w zakresie nowo nabytych uprawnień status sędziego krajowego.
2. Sędzia wystawowy może rozszerzyć swoje uprawnienia o kolejną specjalność wystawową po złożeniu egzaminu teoretycznego z zakresu znajomości wzorca rasy/ras objętych daną specjalnością, odbyciu szkolenia praktycznego, na co najmniej 5 wystawach u sędziów międzynarodowych, w tym dwukrotnie u sędziów wskazanych przez odpowiedni klub rasy, oraz po złożeniu egzaminu praktycznego. W ramach szkolenia praktycznego sędzia rozszerzający uprawnienia zobowiązany jest odbyć trzy asystentury oraz zaliczyć dwa sędziowania porównawcze. Sędziowanie porównawcze polega na samodzielnej ocenie i opisie stawki psów wskazanej przez sędziego międzynarodowego oraz uzyskaniu jego pozytywnej oceny.
3. Sędzia pracy psów może rozszerzyć swoje uprawnienia o inną specjalność użytkową po uprzednim złożeniu egzaminu teoretycznego z zakresu znajomości wybranej specjalności oraz odbyciu asystentur na 5 próbach pracy, konkursach, zawodach itp. oraz złożeniu egzaminu praktycznego.
4. Sędzia wystawowy może rozszerzyć swoje uprawnienia do oceny pracy psów myśliwskich po uprzednim złożeniu egzaminu teoretycznego z zakresu znajomości regulaminów pracy psów myśliwskich oraz odbyciu asystentur, na co najmniej 10 konkursach i złożeniu egzaminu praktycznego.
5. Sędzia wystawowy może rozszerzyć swoje uprawnienia o inną specjalność użytkową po uprzednim złożeniu egzaminu teoretycznego z zakresu znajomości wybranej specjalności oraz odbyciu asystentur na 5 próbach pracy, konkursach, zawodach itp. oraz złożeniu egzaminu praktycznego.
6. Sędzia wystawowy może rozszerzyć swoje uprawnienia do oceny konkurencji Młody Prezentor po uprzednim zdaniu egzaminu teoretycznego z zakresu znajomości regulaminu tej konkurencji i ogólnej wiedzy o prezentacji psów oraz odbyciu asystentur, na co najmniej 5 wystawach i złożeniu egzaminu praktycznego.

7. Sędzia pracy psów może rozszerzyć swoje uprawnienia o specjalności wystawowe po uprzednim zdaniu egzaminu teoretycznego z zakresu znajomości wzorca rasy/ras objętych daną specjalnością, odbyciu szkolenia praktycznego, na co najmniej 10 wystawach oraz po złożeniu egzaminu praktycznego.
8. Sędzia międzynarodowy może w tym samym czasie poszerzać uprawnienia tylko o jedną specjalność.
9. Sędzia międzynarodowy, który uzyskał uprawnienia sędziego krajowego na drodze rozszerzenia uprawnień o dodatkową specjalność może zostać w zakresie tejże specjalności sędzią międzynarodowym po odbyciu sędziowań, na co najmniej 5-ciu wystawach i złożeniu wniosku do Prezydium Kolegium Sędziów.
Psy oceniane przez sędziego na tych wystawach, należące do nowo zdobytej specjalności, muszą stanowić nie mniej niż 2/3 stawki powierzonej sędziemu do oceny.
10. Szkolenie sędziego musi trwać nie mniej niż rok na każdą z pierwszych 5-ciu grup FCI.

§ 34

Przy rozszerzaniu uprawnień sędziowskich obowiązuje następująca procedura:

1. Sędzia międzynarodowy zwraca się z wnioskiem o rozpoczęcie rozszerzania uprawnień do Prezydium Kolegium Sędziów.
2. Prezydium Kolegium Sędziów po zaliczonym egzaminie teoretycznym wydaje sędziemu kartę ewidencji rozszerzenia uprawnień sędziowskich, na której odnotowane zostaną odbyte obowiązujące asystentury, szkolenia praktyczne i egzaminy.
3. Po spełnieniu wszystkich wymaganych warunków karta ewidencji zostaje zwrócona przez zainteresowanego sędziego wraz z jego legitymacją sędziowską do Prezydium Kolegium Sędziów.
4. Prezydium Kolegium Sędziów po stwierdzeniu wszystkich wymogów formalnych dokonuje wpisu o rozszerzeniu uprawnień w legitymacji oraz kartotece sędziego, a kartę ewidencyjną dołącza do akt.

3.5. Prawa i obowiązki

§ 35

Wszyscy sędziowie spełniają ważne zadanie w kynologii. Zachowanie sędziego, zarówno w trakcie sędziowania jak i w prywatnym życiu, powinno być nienaganne.

§ 36

Sędzia nie może czynnie uczestniczyć w jakimkolwiek charakterze w wystawach i imprezach kynologicznych w kraju i za granicą, organizowanych przez organizacje nieuznawane przez FCI.

§ 37

Sędzia ma prawo do:

1. posiadania legitymacji sędziowskiej i noszenia plakietki sędziowskiej podczas wystaw, na których ocenia psy,
2. używania pieczętki imiennej,
3. sędziowania na wystawach (próbach pracy, konkursach, zawodach, przeglądach hodowlanych i wyścigach) zgodnie z posiadanymi uprawnieniami,
4. udziału w zebraniach, naradach, konferencjach sędziów itp.,
5. wolnego wstępu na wszystkie imprezy kynologiczne organizowane w Polsce,
6. otrzymywania zwrotu poniesionych kosztów z tytułu sędziowania, oceny pracy, zawodów i innych imprez kynologicznych oraz otrzymywania ryczałtu sędziowskiego w wysokości ustalonej odrębnymi przepisami,
7. otrzymywania od organizatorów imprez wszelkiej niezbędnej pomocy podczas pełnienia funkcji sędziego.

§ 38

Sędzia powinien:

1. przestrzegać zasad etyki,
2. uzyskiwać każdorazowo zezwolenia Zarządu Głównego na sędziowanie za granicą,
3. zawiadomić organizatora imprezy o niemożności sędziowania,
4. niezwłocznie zawiadomić na piśmie Prezydium Kolegium Sędziów o zmianie adresu bądź nazwiska,
5. natychmiast powiadomić Prezydium Kolegium Sędziów w przypadku utraty legitymacji sędziowskiej,
6. potwierdzać asystentom odbyte asystentury w ich indeksach,
7. przysyłać niezwłocznie do Zarządu Głównego karty opisów psów ze szkoleń praktycznych,
8. przestrzegać wszystkich przepisów i regulaminów ZKwP oraz FCI,

9. zawsze punktualnie przybyć na miejsce wskazane w programie wystawy,
10. opuścić teren wystawy dopiero po całkowitym wypełnieniu wyznaczonych mu zadań,
11. zachowywać się stosownie na ringu oraz oceniać wszystkie psy z jednakową uwagą. Powinien być ubrany stosownie do pracy, którą wykonuje.

§ 39

Sędzia nie może:

1. krytykować publicznie innego sędziego,
2. zabiegać o zaproszenie do sędziowania,
3. korzystać z katalogu przed zakończeniem pracy w ringu,
4. palić w czasie oceny w ringu,
5. pić napojów alkoholowych w czasie oceny w ringu,
6. używać telefonu w czasie sędziowania,
7. zgłosić na wystawę, podczas której sam sędziuje, psów będących jego własnością,
8. na wystawie, na której sam sędziuje, prezentować żadnego psa. Partnerzy, bezpośredni członkowie jego rodziny oraz osoby żyjące z nim we wspólnym gospodarstwie domowym mogą wystawiać i prezentować psy tych ras, których sędzia w tym dniu nie ocenia.
9. na wystawach, na których nie wykonuje funkcji sędziego, prezentować psów innych jak tylko takie, które zostały wyhodowane przez niego, jego partnera, bezpośredniego członka rodziny lub osobę żyjącą z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub takie, których on lub jedna z w/w osób jest właścicielem lub współwłaścicielem,
10. oceniać psa, którego był właścicielem lub współwłaścicielem w ciągu ostatnich sześciu miesięcy poprzedzających daną wystawę, którego utrzymywał, szkolił, sprzedał lub pośredniczył w sprzedaży. To samo dotyczy jego partnera, bezpośredniego członka rodziny lub osoby żyjącej z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
11. przyjeżdżać na wystawę w towarzystwie wystawcy, którego psy ma oceniać,
12. mieszkać ani spotykać się na gruncie towarzyskim z wystawcą, którego psy ma oceniać. Pobyt u wystawcy, którego psy oceniał dany sędzia, dozwolony jest tylko po zakończeniu wystawy. To samo dotyczy prywatnych spotkań z wystawcami.
13. przyjmować podwójnych lub nawet większej liczby zaproszeń w tym samym terminie.

3.6. Ograniczanie i utrata uprawnień

§ 40

Prezydium Kolegium Sędziów przenosi sędziego do grona sędziów nieczynnych z niżej określonych przyczyn:

- na własną prośbę zainteresowanego,
- przerwa w sędziowaniu trwa dłużej niż 5 lat,
- w przypadku ustania członkostwa Związku.

Po ustaniu przyczyny przeniesienia do grona sędziów nieczynnych, uprawnienia zostają automatycznie przywrócone, jeśli przerwa w sędziowaniu nie trwała dłużej niż 5 lat. W przeciwnym razie przywrócenie uprawnień nastąpi po ponownym zdaniu egzaminu praktycznego.

§ 41

Udowodnione wykroczenia sędziów kynologicznych przeciwko zapisom Regulaminu Sędziów i Asystentów Kynologicznych oraz Regulaminów Wystaw i Pracy Psów podlegają karom nałożonym przez Prezydium Kolegium Sędziów. Inne wykroczenia sędziów podlegają kompetencjom Głównego Sądu Koleżeńskiego.

1. W zależności od wagi wykroczenia Prezydium Kolegium Sędziów może nałożyć na obwinionego następujące kary regulaminowe:
  - upomnienie,
  - nagana,
  - odmowa lub odwołanie sędziowania,
  - zawieszenie na czas określony,
  - skreślenie z listy sędziów.
2. Obwiniony sędzia ma prawo do wypowiedzenia się w sprawie, jak również prawo do odwołania do Zarządu Głównego ZKwP w terminie 14 dni od powiadomienia o nałożonej karze. Z rozpatrywania odwołania muszą być wyłączone osoby, które uczestniczyły w wymierzaniu kary.

3. Po uprawomocnieniu się decyzji, Prezydium Kolegium Sędziów jest zobowiązane poinformować FCI o nałożonej na sędziego karze (dotyczy sędziów międzynarodowych).

§ 42

1. Skreślenie z listy sędziów lub zawieszenie sędziego w czynnościach na czas określony może nastąpić również w przypadku orzeczenia przez sąd koleżeński kary wyższej niż upomnienie, przy czym w przypadku zawieszenia sędziego, okres zawieszenia nie może być dłuższy niż czas trwania kary nałożonej przez GSK.
2. W przypadku skreślenia z listy sędziów zainteresowany może ubiegać się o przywrócenie utraconych uprawnień nie wcześniej niż po upływie 3 lat, składając wniosek do Prezydium Kolegium Sędziów. Pozytywne zaopiniowanie przez Prezydium Kolegium Sędziów wniosku jest warunkiem przedstawienia go Plenum Zarządu Głównego pod dyskusję. Decyzję podejmuje ZG w głosowaniu tajnym i jest ona ostateczna.

4. ORGANIZACJA KOLEGIUM SĘDZIÓW

§ 43

Kolegium Sędziów tworzą wszyscy sędziowie.

§ 44

W celu prawidłowego kierowania gronem sędziów kynologicznych wybiera się - działające na prawach komisji przy Zarządzie Głównym - Prezydium Kolegium Sędziów Kynologicznych.

§ 45

Prezydium Kolegium Sędziów wybierane jest przez Zjazd Sędziów na okres 4 lat, w liczbie 7 członków i 2 zastępców. Członkowie wybranego Prezydium Kolegium Sędziów wybierają ze swego grona:

- przewodniczącego Prezydium Kolegium Sędziów
- zastępcę przewodniczącego
- sekretarza.

Przewodniczący Prezydium Kolegium Sędziów ustala zakresy działania i odpowiedzialności jego członków.

§ 46

Posiedzenia Prezydium Kolegium Sędziów zwoływane są w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na dwa miesiące. Posiedzenia Prezydium Kolegium Sędziów zwołuje jego przewodniczący. Prowadzone w ich trakcie obrady są protokołowane, a protokoły zatwierdzane każdorazowo na kolejnym posiedzeniu i przechowywane w siedzibie ZG.

§ 47

W posiedzeniach Prezydium Kolegium Sędziów mogą brać udział z głosem doradczym osoby zaproszone przez Prezydium.

§ 49

Do zadań Prezydium Kolegium Sędziów należy:

1. nadzór nad prawidłową działalnością i poziomem fachowym sędziów kynologicznych w Polsce,
2. zgłaszanie wniosków do Zarządu Głównego, dotyczących zmiany lub uzupełnienia: regulaminów Sędziów i Asystentów oraz Wystaw Psów Rasowych, przepisów określających organizację prób pracy, przeglądów, konkursów itp.,
3. składanie informacji o wykonaniu wniosków zgłoszonych pod adresem Prezydium Kolegium Sędziów,
4. informowanie o pracy i składanie wniosków dotyczących Prezydium Kolegium Sędziów na posiedzeniach prezydium i plenum Zarządu Głównego,
5. udostępnianie niezbędnej dokumentacji władzom naczelnym Związku,
6. powoływanie i odwoływanie sędziów i asystentów kynologicznych,
7. prowadzenie ewidencji asystentów i wydawanie indeksów,
8. organizowanie egzaminów sędziowskich,
9. powoływanie i zatwierdzanie składów komisji egzaminacyjnych,
10. zatwierdzanie wniosków komisji egzaminacyjnych,
11. wydawanie legitymacji sędziowskich, indeksów asystenckich i kart rozszerzeń uprawnień sędziowskich
12. prowadzenie akt i ewidencji sędziów w siedzibie Zarządu Głównego,
13. przedstawianie wniosków PZŁ odnośnie przepisów, regulaminów, organizacji prób i konkursów psów myśliwskich,

14. obserwowanie i ocena organizacji wystaw i imprez oraz przedstawianie w tym względzie opinii i wniosków Zarządowi Głównemu,
15. rozpatrywanie skarg dotyczących oceniania psów i postępowania sędziów oraz asystentów,
16. przesyłanie do FCI listy sędziów międzynarodowych i jej aktualizowanie,
17. aktualizowanie na bieżąco listy sędziów na stronie internetowej Związku,
18. zwoływanie w razie potrzeby, lecz nie rzadziej niż co 4 lata, Zjazdu Sędziów.

5. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 49

W sprawach dotyczących Kolegium Sędziów, nieobjętych niniejszym Regulaminem, decyduje Zarząd Główny, względnie z jego upoważnienia Prezydium Zarządu Głównego Związku.

§ 50

Traci moc Regulamin Sędziów i Asystentów Kynologicznych z 2009 r. oraz wszystkie dotychczasowe zarządzenia dotyczące działalności, obowiązków i uprawnień sędziów z wyjątkiem przepisów finansowych, regulujących sprawy zwrotu poniesionych kosztów oraz ryczałtów sędziowskich.

§ 51

W przypadkach szczególnych lub nieuregulowanych niniejszym regulaminem Prezydium Kolegium Sędziów ma prawo wystąpić do Plenum Zarządu Głównego Związku Kynologicznego w Polsce o ich rozpatrzenie i podjęcie odpowiedniej uchwały.

§ 52

Regulamin niniejszy uchwalony przez Plenum Zarządu Głównego Związku Kynologicznego w Polsce w dniu 24.10.2010 r. wchodzi w życie z dniem 01.01.2011 r.

Ostatnie zmiany zatwierdzone w dniu 29.10.2011 r. oznaczone są w tekście *inną czcionką*.

§ 53

W sprawach nieujętych w niniejszym Regulaminie obowiązują zapisy Regulaminu „Międzynarodowy Sędzia Kynologiczny FCI”.

WYKAZ I ZAKRES SPECJALNOŚCI SĘDZIÓW I ASYSTENTÓW**A. SPECJALNOŚCI WYSTAWOWE**

Specjalność 1A	Grupa I – tylko owczarki niemieckie
Specjalność 1B	Grupa I (z wyłączeniem owczarków niemieckich)
Specjalność 2A	Grupa II, sekcja 1 – pinczery i sznaucery
Specjalność 2B	Grupa II, sekcja 2, podsekcja 2.1 – molosy typu dogowatego
Specjalność 2C	Grupa II, sekcja 2, podsekcja 2.2 – molosy typu górskiego i sekcja 3 szwajcarskie psy pasterskie
Specjalność 3A	Grupa III, sekcja 1, 2 i 4 – teriery z wyłączeniem typu bull
Specjalność 3B	Grupa III, sekcja 3 – teriery typu bull
Specjalność 4	Grupa IV – jamniki
Specjalność 5	Grupa V – szpice i psy w typie pierwotnym
Specjalność 6	Grupa VI – psy gończe i rasy pokrewne
Specjalność 7	Grupa VII – wyżły
Specjalność 8	Grupa VIII – aportery, płochacze i psy dowodne
Specjalność 9A	Grupa IX, sekcja 1, 2, 3, 6, 7, 9 i 10 – psy ozdobne i do towarzystwa z wyłączeniem ras azjatyckich i molosów małego formatu
Specjalność 9B	Grupa IX, sekcja 4, 5, 8 i 11 – psy ozdobne i do towarzystwa: rasy azjatyckie i molosy małego formatu
Specjalność 10	Grupa X – charty
Specjalność 11	jedna rasa
Specjalność 12	kilka ras z jednej specjalności
Specjalność 12A	rasy polskie

B. SPECJALNOŚCI UŻYTKOWE

Specjalność 13A	praca psów myśliwskich - próby i konkursy pracy wyźłów i psów myśliwskich małych ras pracujących w polu oraz konkursy A, B i C retrieverów
Specjalność 13B	praca psów myśliwskich - próby i konkursy pracy dzikarzy, norowców (również konkursy łączone), tropowców, posokowców i gończych
Specjalność 14	praca psów towarzyszących i obrończych
Specjalność 15	praca psów towarzyszących
Specjalność 16	wyścigi chartów
Specjalność 17	wyścigi psich zaprzęgów
Specjalność 18	praca psów towarzyszących i ratowniczych
Specjalność 19	Młody Prezenter
Specjalność 20	obediencje
Specjalność 21	praca psów pasterskich i zaganiających
Specjalność 22	agility
Specjalność 23	PT i obediencje
Specjalność 24	licencjonowanie psów hodowlanych